

Internetconsultatieverslag

1. Inleidend

Onderwerp van de consultatie

Naam: Wet borging gegevensverwerkingen funderend onderwijs
Van: Staatssecretaris OCW
Type voorstel: Wetsvoorstel

Looptijd consultatie:

Startdatum consultatie: 31-03-2025
Einddatum consultatie: 30-04-2025

Doel van het voorstel en voorgelegde vraag of vragen:

In dit wetsvoorstel wordt een wettelijke grondslag gecreëerd voor diverse gegevensverwerkingen voor het funderend onderwijs.

Landelijke veiligheidsmonitor: Met dit wetsvoorstel krijgt de verantwoordelijk bewindspersoon de wettelijke taak eens per twee jaar de veiligheid te monitoren van leerlingen en personeel in het primair en voortgezet onderwijs, inclusief het speciaal onderwijs. Dit maakt het mogelijk de Landelijke veiligheidsmonitor funderend onderwijs (LVM) uit te voeren en landelijk zicht te krijgen op het veiligheidsklimaat in het funderend onderwijs.

Onderwijspersoneelsinformatie (OWP): Deze wetswijziging maakt het mogelijk dat geaggregeerde gegevens over onderwijspersoneel worden gebruikt voor verantwoording en vergelijking door schoolbesturen en samenwerkingsverbanden.

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO): met dit wetsvoorstel kan NWO gegevens over onderwijsdeelnemers krijgen om te gebruiken voor het beschikbaar houden van goed gevulde en daarmee betekenisvolle schoolrapportages (NCO) voor schoolbesturen en scholen over onderwijsprestaties en schoolloopbanen.

Opbrengst van de consultatie (hoeveel reacties en (globaal) van welke doelgroepen)

6 openbaar, 1 niet-openbaar. Drie reacties van belangenorganisaties (sectorraden en ouderorganisatie), één reactie van het ATR, en reacties van burgers. De reactie op het ATR wordt niet meegenomen in het

internetconsultatieverslag, aangezien dit advies geen onderdeel is van de internetconsultatie. De regering is verplicht om separaat op dit advies te reageren. Zij doet dit in een aparte paragraaf in de MvT.

2. Beeld van binnengekomen reacties

- 2.1 Benoem het thema/de thema's die in de consultatiereacties zijn behandeld en geef aan waarop deze reacties in hoofdlijnen zien.

Onderdeel LVM:

1. Belangenorganisatie Ouders & Onderwijs (O&O) geeft in haar reactie aan in principe positief tegenover het voorstel en het doel ervan te staan. Wel heeft ze een aantal kritische kanttekeningen.
 - O&O vindt onvoldoende gewaarborgd dat voorkomen wordt dat in het kader van de LVM meer persoonsgegevens aan scholen worden verstrekt dan scholen op grond van hun jaarlijkse schoolmonitorverplichting zijn toegestaan om te verwerken.
 - O&O maakt zich zorgen dat leerlingen onder (sociale) druk komen te staan om deel te nemen aan de LVM. Verzekeren van werkelijke vrijwilligheid van deelname is nodig, evenals goede voorlichting over de inhoud van de monitor en het doel ervan, en de vrijwilligheid van deelname.
 - Er wordt volgens O&O onvoldoende rekening gehouden met de impact van vragen over onderwerpen zoals seksuele gerichtheid, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, eventuele migratieachtergrond, en (psychische of lichamelijke) gezondheid. Klassikale afname moet zorgvuldig gebeuren, er moet toegang zijn tot (pedagogische) ondersteuning. Ouders zouden hierin kunnen voorzien bij thuis invullen van de vragenlijst.
 - O&O wijst op het risico op indirecte herleidbaarheid en vraagt zich af wanneer het verzamelen van (bijzondere) persoonsgegevens niet meer bijdraagt aan veiligheidsbeleid. Deelnemers die zich niet vrij voelen om sociale onveiligheid te melden zullen dit ook niet middels de LVM-vragenlijst doen. Inzetten op het verbeteren van meldingsbereidheid is beter.
2. De sectorraden tekenen bezwaar aan tegen het voorstel betreffende de LVM. Zij wijzen daarbij op het belang van een gedegen afweging tussen de privacy risico's en het maatschappelijk nut van de LVM. Hun punten van bezwaar zijn:

- Ze tekenen bezwaar aan tegen het gebrek aan dialoog met het onderwijsveld.
- Het wetsvoorstel bevat volgens hen onvoldoende concrete en toetsbare criteria voor de gegevensverzameling binnen de LVM. De raden pleiten voor een wettelijk afwegingskader voor de verwerking van de persoonsgegevens.
- De (privacy)waarborgen rondom de uitvoering van de LVM en de begeleiding bij de afname van de LVM zijn volgens de raden in het wetsvoorstel onvoldoende uitgewerkt.
- De LVM wordt ongeschikt geacht als schoolmonitoringsinstrument. Er zou onvoldoende worden gewaarborgd dat scholen niet verantwoordelijk worden voor het waarborgen van de privacy.

Onderdeel onderwijspersoneelsinformatie

De PO-Raad, VO-raad en Sectorraad PRO spreken in hun reactie op de internetconsultatie hun waardering uit voor de voorgenomen wetswijziging waarmee de grondslag voor de levering van personeelsgegevens aan de sectorraden in het funderend onderwijs wordt geborgd. Tegelijkertijd tekenen zij bezwaar aan tegen het uitsluiten van salarisgegevens in het wetsvoorstel.

2.2 Is het wetsvoorstel gewijzigd na de consultatie? Zo ja, wat is er gewijzigd?

Onderdeel Landelijke Veiligheidsmonitor

Met dit wetsvoorstel krijgt de minister de wettelijke taak om eens per twee jaren een Landelijke veiligheidsmonitor (LVM) uit te voeren, om daarmee een landelijk, niet tot personen herleidbaar en gedifferentieerd beeld van de (sociale) veiligheid veiligheidsmonitor in het funderend onderwijs te vormen. Dat landelijke beeld is bedoeld om landelijk en zo nodig gericht kennisgedreven beleid te kunnen ontwikkelen en onderbouwen. Om tot dat landelijke beeld te komen is het noodzakelijk om persoonsgegevens te verwerken, waaronder bijzondere persoonsgegevens en mogelijk in uitzonderlijke gevallen persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Voor het verwerken van deze gegevens wordt met dit wetsvoorstel een wettelijke grondslag gecreëerd.

Naast deze LVM hebben bevoegde gezagen al de wettelijke plicht om jaarlijks de sociale veiligheid van de eigen leerlingen te monitoren. Om te voorkomen dat met deze LVM de situatie ontstaat dat leerlingen dubbel bevraagd moeten worden (schoolmonitor én LVM) regelt dit wetsvoorstel dat het bevoegd gezag

van een school de LVM mag gebruiken als monitoringsinstrument in het kader van de schoolmonitorverplichting.

Naar aanleiding van de reacties van de internetconsultatie zijn enkele wijzigingen in het wetsvoorstel aangebracht. De belangrijkste wijziging betreft het opnemen van een delegatiegrondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen aan de onderwerpen binnen de aandachtsgebieden die in de LVM aan bod komen, het uitvoeringsproces, de verwerking van persoonsgegevens, de specifieke maatregelen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkenen en de inhoud van de schoolspecifieke rapportage die wordt verstrekt aan het bevoegd gezag van de scholen die aan de LVM meewerken. Hiermee is de bepaling waarmee de inhoud van de schoolspecifieke rapportage en de manier van aggregeren uit de wettekst gehaald. Bij het uitwerken van de ministeriële regeling zal het onderwijsveld betrokken worden. Op deze manier wordt recht gedaan aan de zorgen die de sectorraden in de internetconsultatie hebben geuit ten aanzien van de noodzaak om concrete en toetsbare criteria vast te stellen voor de gegevensverzameling binnen de LVM en het waarborgen van de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Verder is de Memorie van Toelichting op verschillende onderdelen aangepast om zaken duidelijker te maken en de onderbouwing van bepaalde keuzes beter toe te lichten. Op die manier wordt recht gedaan aan verschillende zorgen die zijn geuit door zowel de sectorraden als Ouders & Onderwijs. Dit betreft onder andere zorgen over de overlap tussen de LVM als landelijk instrument (door de minister) en de LVM als schoolmonitoringsinstrument (door het bevoegd gezag) en de verdeling van verantwoordelijkheden, de mogelijke druk die leerlingen kunnen ervaren om de vragenlijsten in te vullen en de ondersteuning die leerlingen mogelijk nodig hebben tijdens het invullen van de LVM-vragenlijsten. Daarnaast is de noodzaak om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken beter en per categorie onderbouwd.

Onderdeel onderwijspersoneelsinformatie

De reden dat de regering alleen gegevens over de persoon en arbeidsrelatie in het wetsvoorstel opneemt en niet het gegeven salaris, is gelegen in de bescherming van de privacy van onderwijspersoneel. Bij aggregatie op niveau van functiecategorie speelt een (groter) risico op indirecte identificatie van personen. Binnen een aantal functiecategorieën, waarvan er achttien zijn, zal er relatief vaak maar één persoon werkzaam zijn bij een instelling. Bijvoorbeeld

binnen de functiecategorie van directeur. Omdat het salarisgegeven een gevoelig persoonsgegeven is, wordt dit niet wenselijk geacht.

3. Vervolg

Wat is de volgende fase in het wetgevingstraject?

Is er nog andere wet- en regelgeving in voorbereiding die direct verband houdt met het consultatievoorstel?

De volgende fase in het wetgevingstraject is het aanvragen van een advies bij de RvS. Voor de planning kijkt u op: www.wetgevingskalender.nl.